

nødvendig kopiering i forbindelse med lovlige brug af edb-programmer, databaser og andre værker i digitaliseret form. Efter organisationernes opfattelse må dette tages som udtryk for, at den grundlæggende eksemplarfremsættelsesret i lovens § 2 omfatter enhver midlertidig eksemplarfremsættelse, herunder også de nævnte automatiske og flygtige digitale lagringer.

Kulturministeriet kan ikke være enig i de fremførte synspunkter. Ministeriet finder, at det vil være at strække ophavsretten for vidt, såfremt eneretten til eksemplarfremsættelse også skulle gælde i situationer, hvor det udelukkende drejer sig om mulighederne for ved gennemsyn eller spredt læsning af et digitalt værk, fx på et bibliotek, at gøre sig bekendt med indholdet af et værk, som iverigt lovligt er bragt på markedet eller på anden måde lovligt er gjort tilgængeligt for almenheden. Efter ministeriets opfattelse bør eneretten principielt ikke omfatte automatiske og flygtige teknisk betonedede lagringer, som måtte forekomme i forbindelse med sådanne konsultationsprocesser. De nævnte lagringer bør frit kunne foretages og ikke være afhængige af, om forholdet er dækket af undtagelsesbestemmelser i loven, som fx § 36 om brugskopiering m.v.

Det bemærkes, at der på den diplomatiske konference i 1996 inden for WIPO ikke kunne opnås enighed om, at eksemplarfremsættelsesretten internationalt skulle udstrækkes til også at omfatte sådanne flygtige og tilfældige fikseringer.

Sui generis-beskyttelsen

Som det fremgår af det ovenfor anførte, er beskyttelsesområdet for den ophavsretlige databasebeskyttelse efter direktivets kapitel II relativt beskedent. Der er derfor i direktivets kapitel III gennemført bestemmelser om en såkaldt *sui generis*-beskyttelse.

Formålet med denne beskyttelse, som minder en del om den katalogbeskyttelse i ophavsretslovens § 71, der på nationalt plan har været gældende i de nordiske ophavsretslove siden 1961, er at give en beskyttelse mod en uretmæssig tilegnelse af den økonomiske eller arbejdsmæssige investering, der er medgået til fremskaffelse og indsamling af indholdet i en database, som ikke opfylder kravene for ophavsretsbeskyttelse efter direktivets kapitel II.

Sui generis-beskyttelsen efter kapitel III består i, at der gives fremstilleren af en database mulighed for at forhindre uautoriserede udtræk og/eller genanvendelser af hele den pågældende database eller en væsentlig del deraf.

Undtagelser

For såvel den ophavsretlige beskyttelse som *sui ge-*

neris-beskyttelsen gælder det, at der i direktivet er åbnet mulighed for undtagelser fra direktivets grundlæggende beskyttelsesbestemmelser.

Udgangspunktet er her, at medlemslandene med enkelte obligatoriske undtagelser kan bevare sådanne undtagelser og indskrænkninger i enerettighederne, som traditionelt har været gældende i medlemsstaternes lovgivning. Dette fremgår af art. 6, stk. 2, litra d, hvorefter medlemsstaterne kan fastsætte sådanne begrænsninger i ophavsretten, som traditionelt anerkendes i medlemsstaternes lovgivning. Det udtales endvidere i præambelen, at medlemsstaterne kan gøre sådanne undtagelser fra den særlige beskyttelse af databaser, som traditionelt har været accepteret for en ret, der er sammenlignelig med den i direktivet introducerede *sui generis*-ret. Der henvises til ændringsforslag nr. 4, 7, 8 og 13 samt til den i bilag 3 indeholdte oversigt over direktivets bestemmelser sammenholdt med gældende lovgivning.

Nordiske overvejelser

De nærmere retningslinier for gennemførelsen af direktivet har været drøftet på møder med ressortdepartementerne i de andre nordiske lande. Der har på disse møder været enighed om, at direktivet stort set er i overensstemmelse med den gældende nordiske retstilstand, og at kun enkelte ændringer er påkrævet for at kunne gennemføre direktivet i den nordiske ophavsretslovgivning. Det drejer sig navnlig om den nye *sui generis*-beskyttelse i direktivets kapitel III, som kræver en omlægning af katalogbeskyttelsen i den gældende lovs § 71. Der henvises herom til ændringsforslag nr. 13.

Direktivteksten samt en nærmere gennemgang af direktivet vurderet i forhold til den gældende ophavsretslov følger som bilag 2 og 3.

3.2. Digital kopiering inden for undervisningsvirksomhed, erhvervsvirksomhed m.v.

Der stilles forslag om, at de gældende aftalelicensordninger i ophavsretslovens §§ 13 og 14 om fotokopiering inden for undervisningsvirksomhed og erhvervsvirksomhed m.v. justeres, således at bestemmelserne også kommer til at omfatte digital kopiering (ændringsforslag nr. 1 - 3).

I de senere år er det blevet stadig mere almindeligt inden for undervisningssektoren at anvende teknologibaseret undervisningsmateriale, ligesom digital kopiering også i erhvervsvirksomheder i stigende grad erstatter traditionel fotokopiering.

Kulturministeriet finder det derfor naturligt, at der åbnes mulighed for, at eventuelle fremtidige kollektivaftaler om digital kopiering på de nævnte områder